

σου· ἐπὶ τοῦ παρόντος ἔχω ἀνάγκην τῆς εὐκρινείας σου. Ὁρκίσου ὅτι θά μοι ἀπαντήσης εἰς ὃ,τι σ' ἐρωτήσω, χωρίς νὰ μοῦ κρύψῃς τίποτε, φοβούμενος μὴ με λυπήσης.

— Θεέ μου! κύριε Ἀνδρέα, εἶπε τεταραγμένος, ἀπ' αὐτῶν ἐξαρτᾶται...

— Τὸ μέλλον μου, Βασιτιανέ, ἡ τύχη μου, ἡ ζωὴ μου!

— ὦ! τότε ἐρωτήσατέ με, εἶμαι εἰς τοίμος.

Καθ' ἣν στιγμήν ἐπρόκειτο ν' ἀνεγείρω τὸ παραπέτασμα, ἐδίσταζον ἔτι, τὸ ὁμολογῶ· ἀλλὰ πάραυτα ἀνέλαβον τὸ θάρρος μου.

— Τί λέγουσιν εἰς τὸ χωρίον περὶ ἐμοῦ καὶ πρὸ πάντων περὶ τοῦ κηδεμόνου μου;

— ὦ! ὅλος ὁ κόσμος γνωρίζει ὅτι εἶνε ἀνθρώπος ὑπερήφανος, τραχὺς καὶ φιλάργυρος καὶ ὅτι δὲν σὰς ἀγαπᾷ τόσο πολὺ.

— Καί... περὶ ἐμοῦ... τί λέγουσιν;

— Ὅλοι σὰς ἀγαπῶσι, διότι εἴθετε γενναῖος, ὅσον ὁ κόμης φιλάργυρος!

— Δὲν σ' ἐρωτῶ αὐτό. Δὲν λέγουσι περὶ τίνος δυστυχήματος... οἰκογενειακοῦ;

Ὁ Βασιτιανὸς ἐφάνη τεταραγμένος καὶ προσεποιήθη ὅτι δὲν με ἠνύνησεν.

— Κύριε Ἀνδρέα, ὅλοι ἔχομεν τοὺς ἐχθρούς μας· ἀλλ' ἐπειτα ἀπὸ ὀλίγον καιρὸν θὰ εἴσθε κύριος τῆς περιουσίας σας... Εἴσθε τόσο πλούσιος!

— Δὲν πρόκειται περὶ τῆς περιουσίας μου. Προσποιεῖσαι ὅτι δὲν μ' ἐννοεῖς... Ἀλλὰ βλέπεις ὅτι εἶμαι τόσο ἀτάραχος... Σ' ἐρωτῶ ἂν λέγουν ὅτι ὑπάρχει φόβος μὴ παραφρονήσω, ὅπως καὶ ἡ μήτηρ μου.

— Λοιπὸν, ἂν θέλετε νὰ σὰς εἰπῶ τὴν ἀλήθειαν... λέγουν ὅτι αὐτὴ ἡ ἀσθένεια εἶνε οἰκογενειακὴ...

— Ἐ! καὶ λέγουν δι' ἐμέ;

— Μὰ τὴν ἀλήθειαν! προχθὲς τὴν Κυριακὴν ἐφίλονεῖκῃς μ' ἐκεῖνον τὸν ἄτιμον τὸν Πλακιδαν, ὁ ὅποιος ἔλεγεν εἰς διαφόρους χωρικοὺς ὅτι ὑποφέρετε ἀπὸ παροξυσμούς, οἱ ὅποιοι σὰς κάμνουν νὰ μὴ γνωρίζετε πλέον τίποτε!

— Αὐτὸς λοιπὸν διαδίδει αὐτὰς τὰς συκοφαντίας;

— Μὰ τὴν πίστιν μου, ποτὲ δὲν ἐφαντάσθη κανεὶς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα... Σὰς ἐβλεπαν τόσο εὐθυμον καὶ τόσο ζωνρόν· ἔπρεπε νὰ εὐρεθῇ αὐτὸς ὁ ἄτιμος διὰ νὰ διαδίδῃ αὐτὰς τὰς συκοφαντίας, τὰς ὁποίας πιστεύουν μερικοί, ὡς αὐτόν! Ἀλλὰ ὅλοι οἱ τίμιοι ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι σὰς γνωρίζουν, ὅπως κ' ἐγώ, ἐννοοῦν ὅτι ὅλα αὐτὰ δὲν εἶνε ἀληθῆ, καὶ σὰς ὑπερασπίζονται... Δι' αὐτὸ λοιπὸν δὲν πρέπει ν' ἀνησυχῇτε.

— Εὐχαριστῶ, Βασιτιανέ, αὐτὸ ἤθελον νὰ μάθω.

*Ἐπεται συνέχεια.

* * * Τ.

ΜΑΝΟΥΗΛ ΓΟΝΖΑΛΕΣ

Η ΕΡΩΜΕΝΗ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ

[Συνέχεια].

Κατὰ τὸ διάστημα δὲ τοῦτο, ἡ Ἰωάννα ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ κιβωτίου μικρὸν τινα δεσμὸν ταινίας κατὰ τὸ ἥμισυ κεκαυμένον ὑπὸ τοῦ πυρός.

— Ἰδοὺ ἡ πρώτη σελὶς τῶν ἐρώτων μας, εἶπε μετὰ στεναγμοῦ, ὑπαινισσόμενη τὸ ἀλλόκοτον συμβάν, τὸ ὁποῖον ὑπῆρξεν ἡ ἀφορμὴ τοῦ πρὸς τὸν Βελτράν ἐρωτός της. Περίεργος σύμπτωσις! θὰ τελειώσῃ ὅπως ἤρχισε... διὰ τοῦ πυρός.

Καί, ἐγεροθεῖσα μετὰ καρτερικῆς μεγαλοψυχίας, ἐπλησίασε πρὸς τὸ πύραυλον καὶ εἰς τὴν ἐντὸς αὐτοῦ ἀνημμένην ἀνθρακίαν προσέφερεν ὀλοκαύτωμα τὰ λείψανα τοῦ ἱστορικοῦ καὶ περιφήμου ἐκεῖνου δεσμοῦ. Ἡ μετὰ ταῦτα καιομένη ἔτριζεν ὑπὸ τὸ πῦρ, οἰοεὶ ἐκπέμποντα κραυγὰς παρὰ πόνων.

Ἡ Ἰωάννα ἔστη τεταραγμένη.

— Ἦκουσε, Μένσια; ἠρώτησεν.

— Ναί, Μεγαλειοτάτη, ἀπήντησεν ἡ Παδίσλλα, ἐλπίζουσα νὰ παρατείνῃ πρὸς ἴδιον ὄφελος τὴν συγκίνησιν τῆς βασιλίσσης· ἐνόμισα ὅτι ἤκουσα στεναγμόν.

— Εἶνε ἀπάτη τῆς φαντασίας, δόνα Παδίσλλα, εἶπεν ἡ βασιλίσσα μετ' ἀγωνίας.

— Δὲν ἤξεύρω, ἀπήντησεν ἡ ἐπίβουλος γυνή, ἀλλὰ, ἂν ἤμην εἰς τὴν θέσιν σας, δὲν θὰ ἀπεφάσιζον ν' ἀποχωρισθῶ τῶν περιπαθῶν τούτων κειμηλίων. Κατὰ τὴν γνώμην μου, ὅτι, πρὸ ὀλίγου ἤκούσαμεν εἶνε κακὸς οἰωνός.

— Ἀλλὰ τί πρέπει λοιπὸν νὰ κάμω αὐτὰ τὰ προσφιλῆ, ἀλλὰ καὶ ἐπικίνδυνα δι' ἐμέ κειμήλια; Ποῦ θέλεις νὰ τα κρύψω; εἰς τὸ δωμάτιόν μου, ὅπου κατὰ πᾶσαν στιγμήν εἰσέρχονται τόσοι;

— Εἶνε ἐπικίνδυνον, τὸ γνωρίζω. Ἀλλ' ἂν ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης συγκατετίθετο, θὰ τὰ ἔκρυπτον ἐγὼ εἰς μέρος, ὅπου οὐδεὶς ποτε ἐδύνατο νὰ ὑποπτευθῇ, μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς μου καὶ μετὰ τὴν ὑπόσχεσιν ὅτι θὰ διατηρήσω τὸ μυστικόν τοῦτο μέχρι θανάτου...

Καὶ συγχρόνως ἔτεινε τὰς χεῖράς της πρὸς τὸ κιβωτίδιον.

Ἡ Ἰωάννα ἀνεχαίτισεν αὐτήν.

— Ὅχι, εἶπε κινήσασα θλιβερώς τὴν κεφαλὴν, διότι ἂν τις ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου ἀνεκάλυπτε ποτε τὸ μυστικόν μου, φοβούμαι, καλὴ μου Μένσια, μήπως ὅλοι ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι ἐμίσουν τὸν ἀτυχῆ Λεδέσμαν, ἔστρεφον τὸ μῖσός των ἐναντίον σου.

— Ἀλλὰ τὸ μυστικόν αὐτὸ μόνον ἡμεῖς αἱ δύο θὰ γνωρίζωμεν, ὑπέλαθε μετ' ἐπιμονῆς ἡ νεαρὰ γυνή. Ἀλλως τε διὰ μιᾶς μόνης λέξεως εἴμπορῶ ν' ἀποστομώσω τοὺς κατηγοροὺς σας.

— Καὶ πῶς τοῦτο; ἠρώτησεν ἐκπληκτος ἡ βασιλίσσα.

— Ὅα εἶπω ὅτι ὁ δὸν Βελτράν Δὲ Λὰ

Κουέβας μὲ ἡγάπα καὶ εἶχεν ὀρκισθῆναι δὲν θὰ ἡγάπα ποτὲ ἄλλην· ὅτι εἶχεν ἐκλέξει τὴν μικρὰν ταύτην οἰκίαν διὰ τὰς συνεντεύξεις μας καὶ ὅτι ὅλαι αὐταὶ αἱ ἀναμνήσεις ἀνήκουν εἰς ἐμέ· ὅτι ἀμφοτέραι ἐκ τοῦ ἀγγείου τούτου ἐλαμβάνομεν τὰ ἄνθη καὶ προσκολλῶμεν αὐτὰ εἰς τὴν κόμην μας, καὶ ἀμφοτέραι ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ σκίμποδος ἐκαθήσαμεν πολλὰκις· ὅτι ἐδῶ, πλησίον τοῦ εὐνοουμένου σας, ἐλησμόνησα τὸ ὄνομά μου καὶ τὴν καταγωγὴν μου, ὁ δὲ ἔρωσ ὑπέρισχυσεν τῆς τιμῆς καὶ τοῦ καθήκοντος. Ναί, ἐξηκολούθησεν ἡ δόνα Μένσια ρίπτουσα ἐπὶ τῆς βασιλίσσης φλογερὰ βλέμματα, ἡ χάριν ὑμῶν ἅς ἀπολέσω τὴν ψυχὴν μου...

Ἡ Ἰωάννα ἐκπληκτος ἠνέφξε τοὺς μεγάλους καὶ κυανοὺς αὐτῆς ὀφθαλμούς καὶ προσήλωσεν αὐτοὺς ἐπὶ τῆς δόνας Μένσιας.

— Ναί, ἐξηκολούθησεν ἡ ὠραία Παδίσλλα μετὰ προσπεποιημένου μειδιάματος, ἰδοὺ ἐν ἀνάγκῃ τί θὰ ἔλεγεν διὰ νὰ σώσω τὴν τιμὴν τῆς βασιλίσσης...

Ἡ Ἰωάννα ἠγέρθη ὠχρὰ ἐκ ζηλοτύπου ὀργῆς.

— Δὲν θέλω νὰ εἴπῃς τίποτε! ἀνέκραξε.

Καὶ πῶς! ἀφ' ὅλης ἡ Τολέδη, ὅλη ἡ Ἰσπανία ἠξέευνε ὅτι ἐγὼ ἡγάπων τὸν δὸν Βελτράν, θέλεις δὲ, ἀθλία, νὰ διακηρύξῃς εἰς τὸν κόσμον ὅτι με ἡγάπα χάριν μιᾶς αὐλικῆς μου; Εἶμαι ζηλότυπος καὶ ὑπερήφανος διὰ τὸν ἔρωτά του, Μένσια, καὶ δὲν θ' ἀνειχώμην ποτὲ νὰ ψευσθῇς καὶ νὰ ἐξευτελισθῇς χωρὶς νὰ με ὠφελήσης. Ὅχι, δὲν θέλω νὰ σώσῃς τὴν τιμὴν μου διὰ τοιαύτης ἀτιμίας. Πρὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου θέλω ν' ἀποτεφρωθῶσι τὰ λείψανα ταῦτα, τὰ ὅποια περιέχει τὸ κιβωτίδιον τοῦτο. Ἐμπρός, Μένσια, μοὶ ἀπέδωκες τὸ θάρρος, τὸ ὁποῖον εἶχον ἀπολέσει, καὶ θὰ ῥῆμαι ἀνιλεῖς εἰς τὸ ἐξῆς.

— Τότε, Μεγαλειοτάτη, ἀφ' ὅτου τὸ θέλετε, θὰ πυρπολήσωμεν πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ πυρποληθῇ, ὑπέλαθεν ἡ δόνα Μένσια μετὰ προσπεποιημένης ἀταραξίας. Ἀλλ' ἐκεῖνα, τὰ ὅποια δὲν πυρπολοῦνται, δηλαδή οἱ ἀδάμκντες καὶ τὰ πολύτιμα εἶδη;

— Ὅα τα βάλωμεν ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ ποτηρίου καὶ ἔπειτα θὰ ἐνοικιάσωμεν τὴν πρώτην λέμβον, τὴν ὁποίαν θὰ εὕρωμεν εἰς τὴν παλαιὰν γέφυραν· θὰ διαταξῶ τὸν λεμβοῦχον νὰ μὰς περιμένῃ εἰς τὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἐνῶ σὺ θὰ κωπηλατῇς, θὰ ρίψω ἐντὸς τῶν ὑδάτων πᾶν ὅ,τι δὲν δύναται νὰ πυρποληθῇ.

— Ἐστῶ, εἶπεν ἡ δόνα Μένσια περιλύπως· καὶ τῶρα τί διατάσσετε, Μεγαλειοτάτη;

Ἡ βασιλίσσα ἐλαθῆτο ἐπὶ τίνος σκίμποδος, ἔχουσα ἐπὶ τῶν γονάτων της τὸ κιβωτίδιον.

— Καῦσον τὰς ἐπιστολάς ταύτας, εἶπεν ἡ Ἰωάννα ἐγχειρίζουσα αὐτῇ ἐπιστολάς τινάς, ἀφ' ὧν πρῶτον διέτρεξεν αὐτὰς διὰ τοῦ βλέμματος· δὲν θέλω νὰ τὰς βλέπω πλέον, διότι μοὶ ὑπενθυμίζουσι τὸ ὠραῖον παρελθόν μου, ἐνῶ ἤδη τὸ μέλλον μου προοιωνίζεται σκοτεινὸν καὶ ἀβέβητον.

Ἡ δόνα Μένσια ἔρριψε τὰς ἐπιστολὰς ταύτας εἰς τὸ πῦρ.

Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἡ Ἰωάννα εἶχεν ἀνοίξει μικρὸν τι χρυσοῦν ὦν, θαυμασίως ἐπέξεργασμένον, τὸ ὁποῖον περιεῖχε τρεῖς κυκλίσκους σακχαροπῆκτους, τοὺς ὁποίους εἶχε δωρήσει εἰς αὐτὴν ὁ δὸν Βελτράν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς βαπτίσεως τῆς δόνας Ζουάνας.

— Ρίψε καὶ αὐτὰ εἰς τὸ πῦρ, εἶπεν ἡ Ἰωάννα, δὲν θέλω νὰ τα βλέπω..

Ἡ Παδὶλλα ὑπήκουσε.

Πάραυτα δὲ τὸ δωμάτιον ἐπληρώθη εὐωδίας, ὁμοίας πρὸς ἐκείνην, τὴν ὁποίαν ἀναδίδει τὸ θυμίαμα.

Ἡ Ἰωάννα δὲν ἠσθάνετο τίποτε, ἀλλ' ἐξηκολούθει τὸ ἔργον τῆς.

Αἰφνης ἐσταμάτησεν ἀποτόμως, κρατοῦσα ἀνὰ χεῖρας ἐπιστολὴν τινα, τὴν ὁποίαν δὲν ἐτόλμα νὰ ρίψῃ εἰς τὸ πῦρ.

— Μένσια, εἶπε θλιβερώς ἡ βασιλίσσα, ὁ Βελτράν, ἔνεκα τοῦ σφοδροῦ ἔρωτός του, δὲν ἐπίστευεν ἐνίστε ὅτι ἡ δόνα Ζουάνα εἶνε θυγάτηρ του. Ἡμέραν τινὰ λοιπόν, τυφλωθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἔρωτος, ἔπραξε τὴν ἀνοησίαν νὰ τῷ ὁμολογήσῃ μεθ' ὅρκου εἰς τινα ἐπιστολὴν μου ὅτι ἡ δόνα Ζουάνα ἦτο πράγματι ὁ καρπὸς τοῦ ἐνόχου ἔρωτός μας. Ἰδοὺ ἡ ἐπιστολὴ αὕτη, Μένσια! Ἐννοεῖς λοιπόν τῶρα ὅτι ἡ ἐπιστολὴ αὕτη, ἂν περιέπιπεν εἰς ξένας χεῖρας, θὰ μὲ κατέστρεφεν;

Καὶ ἐνῶ διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς ἐκάλυπτεν ἔντρομος τοὺς ὀφθαλμούς της, διὰ τῆς ἄλλης ἐνεχειρίζεν εἰς τὴν δόναν Μένσιαν τὴν ἐπάραιτον ἐπιστολὴν.

Οἱ μέλανες ὀφθαλμοὶ τῆς ὥραίας Παδὶλλης ἐξήστραψαν αἰφνης ὡς δύο φλογεροὶ ἀνθρακες· ἤρπασεν ἀπλήστως τὴν ἐπιστολὴν ἐκείνην, τὴν ὁποίαν τῇ ἐνεχειρίσεν ἐμπιστευτικῶς ἡ βασιλίσσα, καὶ ἔτρεξε πάραυτα πρὸς τὸ πύραυλον.

Εἰς τὸ φύσημα αὐτῆς τὸ πῦρ ἀνεζωπυρώθη αἰφνης.

Ἡ Ἰωάννα ἐνόμισεν ὅτι ἡ ἐπιστολὴ τῆς ἐκείνην ἐκάη, ὅπως καὶ αἱ ἄλλαι, ἀλλ' ἡ δόνα Μένσια, διὰ ταχυδακτυλογραφικῆς ὄντως ἐπιτηδεύτητος, ἀπέκρυψεν αὐτὴν ἐντὸς τοῦ στηθοδέσμου τῆς.

— Μένσια, ἐξηκολούθησεν ἡ βασιλίσσα, δεικνύουσα αὐτῇ πολῦτιμον δακτύλιον, ἰδοὺ καὶ ἡ τελευταία ἀνάμνησις τῆς ἐρημέρου εὐτυχίας μου, διὰ τὴν ὁποίαν ἤδη θρηνῶ! Ὁ δακτύλιος οὗτος περικλείει ὁζύτατον δηλητήριον. Ἐχω καὶ ἐγὼ ὁμοίον εἰς τὸ δωμάτιόν μου καὶ τὸν ἐφύλαττα διὰ πᾶσαν περίστασιν, διότι τὴν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀντηλλάξαμεν αὐτούς, ὠρκίσθημεν ἀμοιβαίως τὸν ἐξῆς ὅρκον· «Ὅταν πλέον ἐννοήσω ὅτι μὲ ἀπατᾷς, ὅταν ἐννοήσω ὅτι ἔπαυες τοῦ νὰ με ἀγαπᾷς, τὸ δηλητήριον τοῦτο θ' ἀποκόψῃ τὸ νῆμα τῆς ζωῆς μου, ἡ δὲ τύψις τοῦ συνειδότης ἔστω διὰ σὲ μαρτύριον διηνεκές, ἀντὶ τῆς εὐτυχίας, τὴν ὁποίαν ἠλπίζεις ὅτι θὰ εὖρης εἰς ἄλλον ἔρωτα».

— Ἀν ἤξευρε πόσον μὲ ἡγάπα ὁ Βελτράν, εἶπε καθ' ἑαυτὴν ἡ Παδὶλλα, θ' ἀπέθνησκεν ἀμέσως ἐκ ζηλοτυπίας!

— Θὰ ἐφύλαττον πάντοτε ὡς ἱερὸν τὸν προσφιλεῖ τούτον δακτύλιον, ἐξηκολούθησεν ἡ βασιλίσσα, ἂν δὲν εἶχον χαράξαι εἰς τὸν ἐσωτερικὸν αὐτοῦ περίμετρον τὰς ἐξῆς λέξεις, αἱ ὁποῖαι δι' ἐμὲ εἶνε φοβερώτεραι καὶ αὐτοῦ τοῦ δηλητηρίου: «Ἡ Ἰωάννα τῆς Πορτογαλλίας πρὸς τὸν δὸν Βελτράν Δὲ Λὰ Κουέβας. Προσφιλὴς τοῦ ἔρωτός μου ἀνάμνησις, προσέθηκεν ἡ βασιλίσσα ἀρήσασα νὰ πέσῃ κατὰ γῆς ὁ δακτύλιος αὐτῆς, σὲ ἀποχαιρετίζω διὰ παντός!

Ἐνῶ δὲ ἠγειρέτο ἀπομάσσουσα τὰ δάκρυά της, ἡ δόνα Μένσια ἤρπασεν ἐπιδεξιῶς τὸν δακτύλιον τῆς βασιλίσσης καὶ ἀντικατέστησεν αὐτὸν δι' ἑτέρου, ὅστις κατὰ τύχην ὁμοιάζε πρὸς αὐτόν, καὶ τὸν ὁποῖον ἔφερεν εἰς τὸν δακτύλιον αὐτῆς.

Ἡ βασιλίσσα ἔλαβε τὸν δακτύλιον, χωρὶς νὰ τον παρατηρήσῃ, καὶ ἔρριπεν αὐτόν ἐντὸς τοῦ ποτηρίου, τὸ ὁποῖον ἔμελλε νὰ συμπαραλάβῃ εἰς τὴν λέμβον.

Τότε ἡ Ἰωάννα τῆς Πορτογαλλίας, κατὰ τὴν συνήθειαν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἀπέκρυψε καὶ πάλιν τὸ πρόσωπόν της ἐντὸς τῆς προσωπίδος καὶ, λαβοῦσα τὸ προσφιλεῖς ποτήριον, ἔκρυψεν αὐτὸ ὑπὸ τὸν μακρὸν μανδύαν της καὶ διηυθύνθη πρὸς τὴν θύραν τοῦ δωματίου, ἀκολουθουμένη ὑπὸ τῆς δόνας Μένσιας, τῆς ὁποίας τὰ χεῖλη ἐπέστερε μειδίαμα πονηρόν. Ἀλλὰ δὲν ἐπρόφθασαν νὰ διέλθωσι τὸν οὐδὸν τῆς θύρας, ὅτε ἀμφότεραι ὠπισθοχώρησαν ἔντρομοι, ἀφείσαι κραυγὴν φοβεράν.

Ὁ δὸν Βελτράν Δὲ Λὰ Κουέβας, ὠχρὸς ὡς ὁ θάνατος, περιέμενεν αὐτὰς ὀπισθεν τῆς θύρας μὲ τὰς χεῖρας ἐσταυρωμένας ἐπὶ τοῦ στήθους.

— Σταθῆτε! ἀνέκραξε διὰ βροντώδους φωνῆς, ἥτις κατετρόμαξε τὰς δύο ταύτας γυναῖκας, ἐκλαβούσας αὐτὸν διὰ φάντασμα.

Ἡ βασιλίσσα, καταβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ τρόμου, ἀφῆκε νὰ πέσῃ ἐκ τῶν χειρῶν τῆς τὸ ποτήριον καὶ ἐγονυπέτησεν ἀκουσίως ἐνώπιον τοῦ φάσματος.

Ἡ δὲ δόνα Μένσια, αἰσθανθεῖσα τοὺς πόδας της κλονουμένους καὶ μὴ δυναμένους νὰ ὑποβαστάσῃ τὸ βάρος τοῦ σώματός της, ἐκάθησεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, μὴ δυναμένη ν' ἀρθρώσῃ λέξιν· τὰ μέλη της ἔτρεμον σπασμωδικῶς οἱ ὀδόντες της συνεκρούοντο, ὡς ἂν ἤθελε καταληφθῇ ὑπὸ σφοδροῦ πυρετοῦ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῆς δὲν ἐδύναντο νὰ πιστεύσωσιν ἂν ἡ ἀνθρώπινος ἐκείνη μορφή ἦτο πράγματι ὁ δὸν Βελτράν Δὲ Λὰ Κουέβας ἡ ἡσυχία αὐτοῦ ἐξεληθούσα παρωργισμένη ἐκ τοῦ τάφου τῆς.

Ὁ δὸν Βελτράν, εἰσελθὼν, ἔκλεισε τὴν θύραν καὶ ἀνῆγειρε τὴν βασιλίσσαν, τὴν ὁποίαν ἔθλιψεν εἰς τὰς ἀγκάλας του μὲ δάκρυα χαρᾶς.

Ἡ δόνα Μένσια Δὲ Παδὶλλα ἔμενεν ἀκίνητος καὶ ψυχρά, ὡς ἀγαλμα.

Ὁ δὸν Βελτράν ἀφῆκε τότε τὴν βασιλίσσαν καὶ προὐχώρησεν ἐν βῆμα πρὸς αὐτήν.

— Ἐλεος! εὐσπλαγχνίαν! ἀνέκραξεν

ἡ ἐνοχος κρύπτουσα τὸ πρόσωπον εἰς τὰς χεῖράς της.

Ὁ κόμης Δὲ Λεδέτμης ἔρριπεν ἐπ' αὐτῆς βλέμμα πλήρες ἀποστροφῆς καὶ περιφρονήσεως.

— Δὲν εἶσαι ἀξία εὐσπλαγχνίας, ἀπίστος, διότι κλέπτεις καὶ προδίδεις τοὺς νεκρούς!

— Τί σημαίνει τοῦτο, φίλε μου; ὑπέλαβεν ἡ Ἰωάννα τῆς Πορτογαλλίας. Μὴ κατηγορεῖ τὴν Μένσιαν, τὴν μᾶλλον εἰλικρινῆ καὶ ἀφωσιωμένην τῶν αὐλικῶν μου. Ἀν τὴν βλέπῃς ἐντὸς τῆς οἰκίας ταύτης, ἐγὼ τὴν διέταξα νὰ με ἀκολουθήσῃ, καὶ δὲν ἔπραξε τίποτε ἄνευ τῆς διαταγῆς μου.

— Λοιπὸν ὑμεῖς τὴν διατάξατε, Μεγαλειοτάτη, ἠρώτησεν ἀπαθῶς ὁ δὸν Βελτράν, νὰ κλέψῃ τὸν δακτύλιον, ἀντικατέστησας αὐτόν διὰ τοῦ ἰδικοῦ της;

Ἡ Ἰωάννα, ἐκπλαγεῖσα, προσήλωσεν ἐπὶ τῆς Παδὶλλης τοὺς φλογεροὺς ὀφθαλμούς της.

— Ἐξηγήσου, Βελτράν! δὲν σ' ἐννοῶ.

— Ἐλεος! ἐψιθύρισε τότε ἡ δόνα Μένσια δι' ἐσθεςμένης φωνῆς.

— Ἀχ! ἐνομίζετε, Μεγαλειοτάτη, ἐξηκολούθησεν ὁ Δὲ Λὰ Κουέβας, ὅτι ἡ γυνὴ αὕτη εἶναι ὁ τύπος τῆς εἰλικρινείας καὶ τῆς ἀφοσιώσεως. Αἱ θωπεῖαί της, τὰ μειδιάματά της καὶ τὰ δάκρυά της σὰς ἡπάτιων καὶ σὰς κατέβελγον. Ἐνεπιστεύθητε τὴν ζωὴν σας εἰς τὰς χεῖράς της, τὴν τιμὴν σας εἰς τὴν τιμὴν της καὶ ἐπὶ τέλους τὴν ἡγαπήσατε ὡς ἀδελφὴν. Λοιπὸν, Μεγαλειοτάτη, σὰς λέγω ὅτι ἡ δόνα Μένσια δὲν ἦτο ἀξία τοσαύτης ἐμπιστοσύνης καὶ ἀγάπης. Αἱ θωπεῖαί της καὶ ἡ ἀφοσιώσις της δὲν ἦσαν ἄλλο τι ἢ προσποιήσις καὶ ἀπάτη, τὰ δὲ δάκρυα αὐτῆς ἦσαν ὁμοία πρὸς ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἔχυσεν ὁ Πέτρος ὅτε ἠρνήθη τὸν κύριόν του... Ἄνευ ἐμοῦ, Μεγαλειοτάτη, ἡ ἀπίστος αὕτη γυνὴ θὰ σας ἐπρόδιδεν, ὅπως ὁ Ἰούδας τὸν Χριστόν. Θέλετε νὰ σας ἀποδείξω ὅτι, λέγω, Μεγαλειοτάτη; Παρατηρήσατε τὸν δακτύλόν της καὶ ἐρευνήσατε εἰς τὸν στηθοδέσμον της.

Ἡ Ἰωάννα τῆς Πορτογαλλίας ἐπλησίασε τότε πρὸς τὴν Παδὶλλαν καὶ ἀνεγνώρισε πράγματι τὸν δηλητηριασμένον δακτύλιον.

— Μένσια, ἠρώτησεν αὐτὴν ἀποτόμως, ποῖον σκοπὸν εἶχες ἀπατῶσά με τοσοῦτον αἰσχροῦς;

Ἡ νεκρὰ γυνή, γονυπετῆς πρὸ τῶν ποδῶν τῆς βασιλίσσης, ἔκλαιε καὶ ὠλοφύρετο.

— Δὲν θὰ σας ὁμολογήσῃ τίποτε, Μεγαλειοτάτη, εἶπεν ὁ δὸν Βελτράν· ἀλλὰ θὰ σας τὰ εἶπω ὅλα ἐγὼ, διότι ἀναγινώσκω εἰς τὴν καρδίαν της, ὡς εἰς βιβλίον ἀνοιχτόν.

Ἡ ὥραία Παδὶλλα ἔπαυσε τότε κλαίουσα καὶ ἀνεγείρασα αὐθαδῶς τὴν κεφαλὴν, ἐξετόξευσε κατὰ τοῦ κόμητος Δὲ Λεδέτμης βλέμμα ἀγριὸν καὶ ἀπειλητικόν.

— Προεβόλατε, κύριε κόμης, τῷ εἶπε, προσέβατε!

— Τὴν ἀκούετε, Μεγαλειοτάτη; ἐξηκολούθησεν ὁ δὸν Βελτράν. Ἡ γυνὴ αὕτη

δὲν ὁμοιάζει πρὸς τὰς ἄλλας γυναῖκας· αὐτὴ διαψεύδει τὴν παροιμίαν «οἷα ἡ μορφή, τοιαύτη καὶ ἡ καρδιά.» Ἐχει μορφὴν ἀγγέλου καὶ καρδίαν λυκαίνης· καὶ τέλος δάκνει τὴν χεῖρα, ἡ ὁποία τὴν θωπεύει. Ἐνεπιστεύθητε εἰς αὐτὴν τὰ ἱερώτερα ἀπόκρυφα τῆς καρδίας σας καὶ ἡλπίσατε ὅτι θὰ θεραπεύσῃ τὴν πληγὴν σας. Αὐτὴ ὅμως τί ἔπραξε; Σὰς ἔκλειψε τὸν δακτύλιον ἐκείνον, ὁ ὁποῖος ἐδύνατο νὰ σας ἀπολέσῃ. Ἐνεπιστεύθητε εἰς αὐτὴν τὴν ἀνατροπὴν τῆς βασιλόπαιδος, τὴν ὁποίαν ἔπρεπε ν' ἀγαπᾷ, ὅπως ἡ μήτηρ ἀγαπᾷ τὸ τέκνον της. Τί ἔπραξεν ὅμως αὐτὴ; Σὰς ὑπέξηρεσε τὴν ἐπιστολὴν ἐκείνην, διὰ τῆς ὁποίας ἐδύνατο ν' ἀποδείξῃ ὅτι ἡ βασιλόπαις δὲν εἶνε νόμιμος θυγάτηρ τοῦ βασιλέως.

— Φρίκη! φρίκη! ἀνέκραξεν ἡ βασίλισσα. Ἀλλ' ὁποῖου εἶδους παραφροσύνῃ διετάραξε τὸ λογικὸν τῆς γυναικὸς ταύτης; ὁποῖον βδελυρὸν πάθος διέφθειρε τὴν καρδίαν της; ὁποία τέλος μαγεία ἐδυνήθη νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς αὐτὴν τοσοῦτον χαμερπὲς καὶ ἀποτρόπαιον μῖσος ἐναντίον τῆς βασιλίσσης της;

— Ἐλεος! ἐκραύγασεν ἡ δόνα Μένσια δάκνουσα τὰς χεῖράς της ἐξ ἀπελπισίας καὶ παρατηροῦσα πάντοτε τὸν κόμητα μετὰ τοῦ ἀγρίου ἐκείνου βλέμματος, τὸ ὁποῖον τῷ ἔλεγε: *Πρόσεξον!*

— Δὲν εἶσαι ἀξία χάριτος, γυνὴ κτηραμένη καὶ ἀπιστος! ἀνέκραξε πλήρης ὀργῆς ὁ δὸν Βελτρᾶν. Νομίζεις λοιπὸν ὅτι ὁ κόμης Δὲ Λεδέσμας θὰ φοβηθῇ μίαν ἄτιμον γυναῖκα καὶ θὰ γίνῃ συνένοχός της; Ὁχι! θὰ σοι ἀφαιρέσω τὸ προσωπεῖον καὶ θ' ἀποκαλύψω τὰ αἵματά σου, καὶ ἂν τολμᾷς, ἐκδικήσω με κατόπιν. Γνωρίζετε, Μεγαλειοτάτη, προσέθηκεν ἀποταθεῖσα πρὸς τὴν Ἰωάνναν, ποία ἀπιστος χεὶρ ὠδήγησε τοὺς συνωμότες κατὰ τὴν παρελθούσαν νύκτα εἰς τὸ δωμάτιόν σας;

— Κόμη Δὲ Λεδέσμα, ἀνέκραξεν ἰκετευτικῶς ἡ Παδῖλλα, σὰς ὀρκίζω εἰς τὸ ὄνομα τῆς μητρός σας, εἰς ὃ, τι ἔχετε ἐπὶ τοῦ κόσμου ἱερώτερον, μὴ προχωρήσετε πλέον! Ἀχθετε τὴν ἐπιστολὴν καὶ τὸν δακτύλιον, καὶ ὀρκίζομαι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ὅτι δὲν θὰ μ' ἐπικνίδατε ποτὲ πλέον!

— Εἴτε μείνης, εἴτε ἀναχωρήσης, ἀπήντησεν ὁ κόμης, ἡ βασίλισσα πρέπει νὰ μάθῃ τὰ πάντα.

— Βελτρᾶν, ἐπανέλαθεν ἡ δόνα Μένσια ἐγερθεῖσα μετ' ἀπελπιστικῆς ἀποφασιστικότητος, ἐγνωρίζον ὅτι εἶσαι ὑπερήφανος καὶ ἀμειλίχτος, ἀλλὰ δὲν ἡλπίζον ὅτι εἶσαι καὶ τοσοῦτον ἀνάνδρος, ὥστε νὰ ὑβρίζῃς μίαν γυναῖκα, ἡ ὁποία ὁμολογεῖ τὸ λάθος της καὶ ζητεῖ συγγνώμην! Σοῦ ζητῶ γονυπετῆς εἰρήνην, καὶ σὺ ζητεῖς τὸν πόλεμον! Ἔστω ἀποδέχομαι τὴν πρόσκλησιν! Μὲ κατηγόρησες ἐπανειλημμένως ὡς ἀπιστον, ὡς προδότριαν, τώρα ἤλθεν ἡ σειρά μου νὰ κατηγορήσω καὶ ἐγὼ ἐσέ! Θὰ γίνω ὁ δῆμιός σου!... Τετράκις σοὶ ἐπανάλαβον: «Πρόσεξον, κόμη Λεδέσμα», ἀλλὰ σὺ ἀγρὸν ἠγόρασας! Ὁχι εἶπω λοιπὸν

γυμνὴν τὴν ἀλήθειαν! Πρὸ ὀλίγου εἶπετε, Μεγαλειοτάτη, ὅτι δὲν ἐδυνήθητε νὰ ἐννοήσετε ὁποία μαγεία, ὁποῖον πάθος με ὤθησαν εἰς τὸ νὰ διαπράξω τοιοῦτον στυγερὸν ἔγκλημα, ἐγὼ, ἡ ἐξ εὐγενοῦς οἰκογενείας καταγομένη! Μάθετε λοιπὸν, Μεγαλειοτάτη, ὅτι ὁ ἀνθρώπος αὐτός, τὸν ὁποῖον σεῖς ἐνομίζετε εὐγενὴ καὶ ὑπερήφανον, εἶνε ἄτιμος καὶ ἐπίβουλος, διότι μοὶ ὠρκίσθη ὅτι μὲ ἠγάπα καὶ ὅτι θὰ μ' ἐνυμφεύετο.

Εἰς τὴν ἀπροσδόκητον ταύτην ἀποκάλυψιν ἡ Ἰωάννα τῆς Πορτογαλλίας ἡσθάνθη ῥίγος παγερόν, διατρέχον ὅλον τὸ σῶμά της, καὶ παρετήρησεν ἀλληλοδιαδόχως μετὰ βλέμματος ἀγρίου τὸν δὸν Βελτρᾶν Δὲ Λὰ Κουέβαν καὶ τὴν δόναν Μένσιαν.

— Κόμη Δὲ Λεδέσμα, εἶπεν ἐπὶ τέλους ἡ βασίλισσα, ἐλπίζω ὅτι δὲν θὰ θελήσετε νὰ με ἀπατήσετε, ἂν ζητήσω παρ' ὑμῶν νὰ μάθω τὴν ἀλήθειαν, ὅσῳ φοβερὰ καὶ ἂν ᾖ. Εἰπέτε μοι λοιπὸν, ἐψεύσθη ἡ δόνα Μένσια Δὲ Παδῖλλα;

Ὁ δὸν Βελτρᾶν ἐγονυπέτησεν ἐνώπιον τῆς βασιλίσσης.

— Ὁχι, Μεγαλειοτάτη, δὲν ἐψεύσθη, ἀπήντησε θλιβερώς.

— Πολὺ καλὰ! ἐψιθύρισε ἡ Ἰωάννα, τῆς ὁποίας τὸ πρόσωπον ἐγένετο κάτωχρον καὶ ἐκαλύφθη αἶφνης ὑπὸ ψυχροῦ ἰδρώτος. Πηγαίνετε, κύριε κόμη! Σὺ δέ, Μένσια, μείνε! Συγχωρῶ τὸ μῖσός σου, διότι γνωρίζω τί δύναται νὰ πράξῃ μία γυνὴ ὅταν πληγωθῇ εἰς τὴν καρδίαν.

Ὁ δὸν Βελτρᾶν Δὲ Λὰ Κουέβας ἤρπασε τὴν χεῖρα τῆς Ἰωάννης καὶ ἐναπέθηκεν ἐπ' αὐτῆς τρυφερώτατον φίλημα.

— Ἀχ! εἶμαι ἀνάξιος τοῦ ἔρωτός σας, τὸ γνωρίζω! ἀνέκραξε θλιβερώς. Ἐγίνωσκον καλῶς ὅτι ἡ δόνα Μένσια θὰ ἐξετέλει μίαν ἡμέραν τὴν ἀπειλήν, τὴν ὁποίαν πρὸ ἐνὸς ἔτους ὠρκίσθη ἐνώπιόν μου. Ἡθελε νὰ σας καταστρέψῃ, νὰ σας ἐξετελέσῃ. Ἐδυνάμην λοιπὸν νὰ τὴν ἀφήσω; ἔπρεπε λοιπὸν νὰ σιωπήσω διὰ νὰ φανῶ ἄγνός καὶ εἰλικρινὴς εἰς τοὺς ὀφθαλμούς σας; Ὁχι, σὰς ἠγάπων πάρα πολὺ, καὶ δὲν ἤθελον νὰ ὑποφέρητε χάριν ἐμοῦ.

— Ἀλλοίμονον! ἐψιθύρισε ἡ βασίλισσα, τώρα δὲν μοι μένει ἄλλο τι ἢ ὁ θάνατος.

Καί, ἐξηντηλημένη ὑπὸ τῆς λύπης καὶ τῶν συγκινήσεων, ἔπεσε λιπόθυμος ἐπὶ τινος ἀνακλίντρου.

Ἐπεται συνέχεια.

Σ. ••

ΔΑΜΠΡΟΥ ΕΝΥΑΔΗ

ΦΛΩΡΕΝΤΙΝΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

1878

POZINA Η ΑΝΘΟΠΩΛΙΣ

[Συνέχεια]

Καὶ ὅμως πόσον ἠπακτῶντο! Ὑπὸ τὸ ἐλκυστικὸν ἐκεῖνο ἐξωτερικόν, ὑπὸ τὴν ἀρμονικὴν ἐκείνην στωμυλίαν, ὑπὸ τὰς συχὰς ῥήσεις τοῦ Εὐαγγελίου, ὑπὸ τὰς ὠ-

ραϊκὰς ἐκφράσεις, τὰς ἀγαθότητες καὶ χριστιανικὴν ἀγάπην ἀποπνεούσας, ὁποῖος ἐνεκρύπτετο δαίμων! Νευρικὴ μέχρι κακίας, καὶ εἰς τὸ ἐλάχιστον χύνουσα κροκοδείλεια δάκρυα, ζῶσα ἀντιλογία καὶ ἀναποδιά, αἰετοπετο δυσηρεστημένη καὶ εἰς τίποτε μὴ εὐχαριστομένη, καθίστα τὸν νομιζόμενον ἐκεῖνον συζυγικὸν Παράδεισον ἄντρον τῆς Κολάσεως! Ἀφ' οὗτο ἔγεινα ἀνθρώπος καὶ ἤρχισα νὰ ἐννοῶ τὸν κόσμον, δύναμαι νὰ σὲ ὀρκίσθω ὅτι οὐδὲ ἡμέρα παρήλθε, χωρὶς νὰ συμβῶσιν ἐν τῇ οἰκίᾳ σκηναί, χωρὶς ἡ μήτηρ μου νὰ κλαύσῃ, νὰ κραυγᾷ κατὰ τοῦ πατρός μου, νὰ τὸν ἀποκαλέσῃ τύραννόν της καὶ μάστιγα. Ἐνῶ ἐκείνητο ἡσυχος, αἶφνης σπασμὸς ἀπροσδόκητος τοῦ πῶγωνός της καὶ ὕγρανσις τῶν ὀφθαλμῶν προσηγγέλλον τὴν μέλουν νὰ ἐκραγῇ θύελλαν, ἥτις δὲν ἐβράδυνε. Βραδύτερον ἐσυλλογίσθη τί ὕφιστατο ὁ δυστυχὴς ἐκεῖνος ἀνθρώπος, ὅστις, κατὰ κόπος ἐκ τῆς ἐργασίας του, ἐπανήρχετο εἰς τὴν οἰκίαν, ἐλπίζων νὰ εὕρῃ τὴν ἀνάπαυσιν, τοῦναντίον δὲ συναντῶν τὴν διαρκῆ μεμφιμοίριαν τῆς συζύγου του. Ἡδύνατο καλλίστα νὰ μένῃ ἐκτὸς αὐτῆς ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον χρόνον, διότι ὁ ἐν τῷ οἴκῳ βίος του κακίστατο μαρτύριον, καὶ ὅμως, ἅμα εὐρίσκων εὐκαιρίαν, ἐπανήρχετο μὲ τὸ μειδιάματι εἰς τὴν οἰκίαν, ἐλπίζων νὰ μὴ πράξῃ τι, δυνάμενον νὰ λυπήσῃ τὴν μητέρα μου. Ἀλλὰ τίποτε. Τὴν ἡσπάζετο εἰς τὸ μέτωπον συνωμίλουν ἐπὶ τινὰ λεπτά, αἶφνης δὲ ἠκούοντο κλαυθμοὶ καὶ παράπονα καὶ φωναί. Ἴσως σὰς φαίνονται ταῦτα ὑπερβολαί, πλὴν εἶναι ἀληθέστατα. Ἐπρεπε νὰ ἐβλέπετε τὸν καλὸν ἐκεῖνον ἀνθρώπον, προσπαθοῦντα νὰ κατευναζῇ τὴν μητέρα μου, κατακρίναντα πολλάκις ἐκυτόν, ὅπως τὴν εὐχαριστήσῃ, μειδιῶντα γλυκύτατα, καίτοι ἄλλως ἦτο σοβαρώτατος. Θὰ ἐνόμιζέ τις ὅτι τοῦτο ἐξηρέθιζεν αὐτὴν μάλλον, διότι τὰ ἀναιτιολόγητα παράπονα, ἀντιθέτως πρὸς τὴν συμπεριφορὰν τοῦ πατρός μου, ἐπολλὰπλασιαζόντο. Ἐνίοτε διέκρινον τὴν ἐνδόμυχον ὀργὴν του, ἐκδηλουμένην εἰς τὰ βλέμματά του, ἀλλ' οὐδέποτε ἤκουσα νὰ τοῦ διαφύγῃ σκληρὰ τις λέξις ἢ πικρὸς λόγος. Τὴν ἠνείχετο, διότι ἔλεγεν ὅτι ὅ, τι κάμνει δὲν προέρχεται ἐκ κακίας, ἀλλὰ διότι πάσχει. Ὑποθέτω ὅμως ὅτι τὴν ἠγάπα. Ἀφ' οὗ μάτην προσεπάθει νὰ τὴν καθησυχάσῃ, τὴν ἄφρονε λέγουσαν καὶ ἀφιερῶτο πρὸς ἐμέ. Οὐχ ἦττον ὁ ἀνθρώπος, ὅσον ἀγαθὸς καὶ ἂν ἦτο, δὲν ἔπαυε βέβαια καὶ νὰ ὑποφέρῃ ἐκ τῶν καθημερινῶν αὐτῶν διενέξεων. Ὁ Θεὸς νὰ μὲ συγχωρήσῃ, βεβαίως ὅμως τὸν θάνατόν του ἐπετάχουν ὁ χαρακτήρ τῆς μητρός μου· διότι ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὁ δυστυχὴς πατήρ ἔφθινε καὶ ἐμαραινέτο, ἕως ἐπὶ τέλους ἔκλεισε τοὺς ὀφθαλμούς ἐν εἰρήνῃ...

Μικρὰ οὕσα τότε, ἐξηκολούθησεν ἡ Ροζίνα μετὰ μικρὰν παύσιν, δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐκτιμῇ τὴν ἀνεπακόρωτον ἀπώλειαν· ἀλλὰ δὲν παρήλθε πολὺς χρόνος, καὶ ἐνόησα τίνος ἐστερήθη.